

EURÓPSKA ASOCIÁCIA SUDCOV

VYHLÁSENIE

o záležitostiach, ktoré sa v súčasnosti týkajú

NEZÁVISLOSTI SÚDNICTVA

v

ŠPANIELSKU

Európska asociácia sudcov (EAJ) bola na svojom zasadnutí 26. apríla 2024 vo Varšave informovaná svojím členským združením zo Španielska, konkrétne Asociacion Profesional de la Magistratura, o záležitostiach, ktoré vážne zasahujú do fungovania súdneho systému a nezávislosti sudcov v Španielsku. Obavy sa týkajú dvoch oblastí –

Po prvé

Od roku 2018 je fungovanie španielskej Súdnej rady (*Consejo General del Poder Judicial*) narušené politickými nezhodami v španielskom parlamente, ktoré bránia vymenovaniu nových členov rady. To viedlo k situácii, že Radu riadia predtým zvolení členovia, ktorých mandát už dávno vypršal. Táto už aj tak neuspokojivá situácia sa výrazne zhoršila v roku 2021, keď parlament znemožnil Rade vykonávať jej funkciu vymenúvať vyšších sudcov, zahŕňajúc najmä sudcov Najvyššieho súdu a niektorých predsedov súdov. To je obzvlášť škodlivé v prípade Najvyššieho súdu, kde je v súčasnosti značný počet voľných miest, ktoré nie je možné obsadiť, čo bráni a zdržuje súd pri výkone jeho súdnej činnosti. Hoci Európska komisia vo svojich správach o právnom štáte v rokoch 2022 a 2023 upozornila na tento problém a vyzvala španielske orgány, aby situáciu napravili, neboli v tomto smere prijaté žiadne opatrenia.

EAJ ďalej zdôrazňuje, že menovanie sudcovských členov Generálnej rady súdnictva musia vykonávať samotní sudcovia, ako to opakovane uviedli rôzne európske orgány, ako aj Medzinárodná asociácia sudcov (článok 2 - 3 Všeobecnej charty sudcov)¹.

---

¹ "Súdna rada musí byť úplne nezávislá od ostatných štátnych orgánov. Musí sa skladať z väčšiny sudcov zvolených svojimi kolegami podľa postupov, ktoré zabezpečujú ich najväčšie zastúpenie" (čl. 2-3 ods. 2, IAJ, Univerzálna charta sudcu).

Európska sieť súdnych rád a predseda EAJ vydali 2. apríla 2024 vyhlásenie, v ktorom vyzvali na vyvinutie úsilia, ktoré by umožnilo obnovenie plného fungovania súdnej rady a vymenovanie jej členov v súlade s európskymi normami. Situácia však zostáva nezmenená.

Na podporu týchto výziev preto EAJ na valnom zhromaždení vo Varšave -

Naliehavo vyzýva všetky politické strany v Španielsku, aby zintenzívnili svoje úsilie o vyriešenie patovej situácie v parlamente a zabezpečili obnovenie plne funkčnej súdnej rady, ktorej členovia sú volení svojimi kolegami sudcami.

Po druhé

Po posledných parlamentných voľbách v Španielsku bola medzi vládncimi stranami dosiahnutá dohoda o vyhlásení právnych predpisov, ktorými sa a) udeľuje amnestia osobám, ktorých úsilie o dosiahnutie nezávislosti Katalánska viedlo alebo by mohlo viesť k odsúdeniu za trestný čin, a b) poskytujú právomoci na vykonávanie vyšetrovania súdnych rozhodnutí týkajúcich sa vyšetrovania a odsúdenia osôb zapojených do podpory pokusu o odtrhnutie Katalánska. Takéto vyšetrovania by zahŕňali predvolanie sudcov pred parlamentné vyšetrovacie výbory, aby vysvetlili svoje rozhodnutia a najmä odpovedali na obvinenia, že súdne rozhodnutia boli prijaté z politických dôvodov (hovorovo nazývané „lawfare“). Návrh sprevádzali verejné obvinenia niektorých politikov voči niektorým sudcom z „lawfare“.

EAJ považuje za úplne nezlučiteľné s nezávislosťou súdnictva, aby sa od sudcov vyžadovalo, aby sa zo svojej sudcovskej činnosti zodpovedali pred inými zložkami verejnej moci. Chybné súdne rozhodnutia by mali byť opravené prostredníctvom systému odvolacích prostriedkov a akékoľvek údajné pochybenie sudcu môže byť predmetom len disciplinárneho konania (napríklad pred súdnou radou, ak má túto úlohu) alebo v prípade, že je sudca obvinený zo spáchania trestného činu, trestného stíhania. V žiadnom prípade nemožno akceptovať predvolanie sudcu pred parlamentný vyšetrovací výbor, aby obhajoval svoje súdne rozhodnutie, pretože takýto postup predstavuje jasný útok na nezávislosť sudcu².

EAJ okrem toho poznamenáva, že riadne dodržiavanie delby moci a nezávislosti súdnictva si vyžaduje, aby verejná kritika súdnych rozhodnutí zo strany politikov prebiehala v rámci umiernenosti a inštitucionálneho rešpektu.

EAJ preto -

Vyzýva parlamentné a vládne orgány v Španielsku, aby okamžite upustili od ďalších návrhov na spochybňovanie rozhodnutí prijatých sudcami pred

---

² Návrh, ktorý Benátska komisia jasne odmietla vo svojom nedávnom stanovisku CDL-AD(2014)003, bod 126.

parlamentnými komisiami a aby prestali viesť kampaň proti sudcom a obviňovať ich z „lawfare“.